

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0155/2013

30.4.2013

RAPORT

Sotsiaalelamud Euroopa Liidus
(2012/2293(INI))

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Raportöör: Karima Delli

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	24
REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS	26
NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS	29
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	34

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

sotsiaalelamute kohta Euroopa Liidus (2012/2293(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eelkõige selle artikli 3 lõiget 3, ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikleid 9, 14, 148, 151, 153, 160 ning protokollid nr 26 üldhuviteenuste kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 34 ja 36,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu protokollid nr 26 üldhuviteenuste kohta,
- võttes arvesse parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta, eelkõige selle artiklit 30 (õigus kaitsele vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse eest), selle artiklit 31 (õigus eluasemele) ja selle artiklit 16 (perekonna õigus saada sotsiaalset, õiguslikku ja majanduslikku kaitset),
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1173/2011 eelarvejärevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1175/2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järevalve ning majanduspoliitika järevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta²,
- võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1177/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta⁵,
- võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide

---

¹ ELT L 306, 23.11.2011.

² ELT L 306, 23.11.2011.

³ ELT L 306, 23.11.2011.

⁴ ELT L 306, 23.11.2011.

⁵ ELT L 306, 23.11.2011.

eelarveraamistiku nõuete kohta¹,

- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2012. aasta teatist töövõimalusterohke majanduse taastumise kohta (COM(2012)0173),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik” (COM(2010)0758) ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee selleteemalisi arvamusi ning oma 15. novembri 2011. aasta resolutsiooni sellel teemal²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1081/2006, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1784/1999³,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999⁵,
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006 (COM(2011)0615),
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse erisätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (COM(2011)0614),
- võttes arvesse komisjoni 26. novembri 2008. aasta teatist „Euroopa majanduse taastamise kava” (COM(2008)0800),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ⁶, ning oma

---

¹ ELT L 306, 23.11.2011.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0495.

³ ELT L 210, 31.7.2006.

⁴ ELT L 210, 31.7.2006.

⁵ ELT L 201, 31.7.2006.

⁶ ELT L 315, 14.11.2012.

15. detsembri 2012. aasta resolutsiooni energiatõhususe tegevuskava läbivaatamise kohta¹,

- võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi²,
- võttes arvesse komisjoni 23. märtsi 2011. aasta teatist „Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste suhtes kohaldatavate ELi riigiabi eeskirjade uuendamine” (COM(2011)0146) ja oma 15. novembri 2011. aasta samateemalist teatist³,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa Liidu strateegia põhiõiguste harta rakendamiseks” (COM(2010)0573),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate ELi raamistik aastani 2020” (COM(2011)0173),
- võttes arvesse komisjoni 15. mai 2012. aasta suuniseid parimate tavade kohta pinnase katmise piiramisel, vähendamisel ja heastamisel (SWD(2012)0101 final),
- võttes arvesse komisjoni Euroopa tööhõive ja sotsiaalarengu 2012. aasta aruannet, 8. jaanuar 2013⁴,
- võttes arvesse komisjoni 20. veebruari 2013. aasta meetmepaketti sotsiaalinvesteeringute kohta,
- võttes arvesse tulu ja elutingimusi käsitlevat ühenduse statistikat (EU-SILC) ja Eurostati 8. veebruari 2012. aasta pressiteadet⁵,
- võttes arvesse Euroopa statistikat, mis sisaldub elukvaliteeti käsitlevas kolmandas Euroopa aruandes ja eelkõige selle 6. peatükki⁶,
- võttes arvesse Eurofoundi aruannet leibkondade võlanõustamisteenuste kohta Euroopa Liidus⁷,
- võttes arvesse Eurofoundi aruannet romade elutingimuste kohta: nõuetele mittevastavad eluasemed ja puudulik tervishoid⁸,
- võttes arvesse komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes⁹,

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0485.

² ELT L 347, 11.12.2006.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0494.

⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?cat/d=738&largId=en&pubId=7315>.

⁵ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-08022012-BP/EN/3-08022012-BP-EN.PDF.

⁶ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1264.htm>.

⁷ <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/891/en/1/EF11891EN.pdf>.

⁸ <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/02/en/1/EF120EN.pdf>.

⁹ ELT L 7/3, 11.1.2012.

- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 14. märtsi 2013. aasta otsust kohtuasjas C-415/11 (Mohamed Aziz), mille puhul kaitstakse hüpoteeklaenu võtjaid pankade eest ebaõiglaste lepingutingimuste korral¹ , võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta otsust nr 1098/2008/EÜ vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta (2010) kohta² ,
- võttes arvesse nõukogu 6. detsembri 2010. aasta deklaratsiooni „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta: koostöö vaesuse vastu võitlemise nimel aastal 2010 ja pärast seda”³ ,
- võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee 18. veebruari 2011. aasta hinnangut Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaalsele mõõtmele⁴ ,
- võttes arvesse komisjoni talituste 5. veebruari 2010. aasta töödokumenti „Joint Report on Social Protection and Social Inclusion” („Sotsiaalse kaitse ja kaasatuse ühisraport”) (SEC(2010)0098),
- võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee 15. veebruari 2010. aasta raportit „2010. aasta ühisaruanne sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse kohta”⁵,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust „Sotsiaalelamumajanduse kui üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratlemise probleemid”⁶,
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust „Euroopa sotsiaalelamumajanduse tegevuskava suunas”⁷,
- võttes arvesse oma 20. novembri 2012 aasta resolutsiooni sotsiaalinvesteeringute kokkuleppe kohta vastuseks kriisile⁸,
- võttes arvesse oma 16. juuni 2010. aasta resolutsiooni ELi 2020. aasta strateegia kohta⁹,
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni ühtekuuluvuspoliitika panuse kohta Lissaboni strateegia ja ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisse¹⁰,
- võttes arvesse oma 8. septembri 2010. aasta seadusandlikku resolutsiooni ettepaneku

¹ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=135024&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1202581>).

² ELT L 298, 7.11.2008, lk 20.

³ Euroopa Liidu Nõukogu, nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) 3053. kohtumine, Brüssel, 6. detsember 2010.

⁴ Sotsiaalkaitsekomitee aruanne nõukogule, Euroopa Liidu Nõukogu, 6624/11 ADD 1 SOC 135 ECOFIN 76 SAN 30, 18. veebruar 2011.

⁵ Sotsiaalkaitsekomitee aruanne nõukogule, Euroopa Liidu Nõukogu, 6500/10 SOC 115 ECONFIN 101 FSTR 8 EDUC 31 SAN 33, 15. veebruar 2010.

⁶ EMSK, 597/2012-TEN/484, 13. detsember 2012.

⁷ CoR 71/2011 final, ECOS-V/014 <https://toad.cor.europa.eu/CORWorkInProgress.aspx>.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0419.

⁹ ELT C 236 E, 12.8.2011, lk 57.

¹⁰ ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 120.

kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta – Euroopa 2020. aasta strateegia koondsuuniste II osa¹ ,

- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni „Finants-, majandus- ja sotsiaalkriis: soovitud vajalike meetmete ja algatuste kohta² ,
  - võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste tuleviku kohta³ ,
  - võttes arvesse oma 10. mai 2007. aasta resolutsioon eluasemete ja regionaalpoliitika kohta⁴ ,
  - võttes arvesse oma 14. septembri 2011. aasta resolutsiooni ELi kodutuse kaotamise strateegia kohta⁵ ,
  - võttes arvesse oma 22. aprilli 2008. aasta kirjalikku deklaratsiooni tänavakodutuse kaotamise kohta⁶ ja 16. detsembri 2010. aasta kirjalikku deklaratsiooni ELi kodutuse kaotamise strateegia kohta⁷ ,
  - võttes arvesse Eurofoundi kolmandat Euroopa elukvaliteedi uuringut – Elukvaliteet Euroopas: kriisi mõju⁸,
  - võttes arvesse 9. ja 10. detsembril 2010 toimunud Euroopa kodutuseteemalise konsensuskonverentsi lõppsoovitusi,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning regionaalarengukomisjoni ja naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0155/2013),
- A. arvestades, et eluase on põhiõigus, mida saab pidada teiste põhiõiguste kasutamise ning neile juurdepääsu ja väärrika elu eeltingimuseks; arvestades, et korralikule ja nõuetekohasele eluasemele juurdepääsu tagamine on liikmesriikidele pandud rahvusvaheline kohustus, mida EL peab arvesse võtma, kuna õigus eluasemele ning abile eluaseme leidmisel on tunnustatud nii ELi põhiõiguste harta artiklis 34, Euroopa Nõukogu parandatud sotsiaalharta artiklites 30 ja 31 kui ka inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 25, ning et see sisaldub paljudes liikmesriikide põhiseadustes;
- B. arvestades, et liikmesriikidel ja nende kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel on õigus ja kohustus defineerida oma eluasemepoliitika ja võtta meetmeid, et tagada sellest põhiõigusest kinnipidamine oma eluasemeturgudel kooskõlas oma elanike vajadustega, et

¹ ELT C 308 E, 20.10.2011, lk 116.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0376.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0319.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0183.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0383.

⁶ ELT C 259 E, 29.10.2009, lk 19.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0499.

⁸ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1264.htm>.

võimaldada igale kodanikule juurdepääsu korralikule ja vastuvõetava hinnaga eluasemele;

- C. arvestades, et vastuvõetava hinnaga, nõuetekohane ja turvaline eluase on sobilik vahend sotsiaalse õigluse ja ühtekuuluvuse saavutamisel ning investeerimine taskukohastesse eluasemetesse on tööjõu parema liikuvuse ning paremate töövõimaluste eeltingimus, samal ajal kui sotsiaalelamute ehitamine ja remontimine on eluasemenõudluse eesmärkide saavutamisel otsustav, võimaldades vastuvõetava hinnaga eluaset erinevatele elanikkonnakihtidele, hoogustades majandust ja tagades maksude laekumise liikmesriikides;
- D. arvestades, et liikmesriikidel on subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tähtis osa ja ulatuslik otsustusõigus sotsiaalelamute pakkumisel, kasutuselevõtmisel ja korraldamisel, mis toimub paralleelselt planeerimata turupõhise pakkumisega eluasemeturul ning täiendab seda; arvestades, et sotsiaalelamute pakkumine peab vastama kõrge kvaliteedi, ohutuse ja vastuvõetava hinna nõuetele ning edendama võrdset kohtlemist ning üldist juurdepääsu ja kasutajate õigusi;
- E. arvestades, et valitseb sotsiaalelamute puudus ning et enamikus ELi liikmesriikides on üha suurem nõudlus vastuvõetava hinnaga eluasemete järele; arvestades, et sotsiaalelamute kasutajate sotsiaal-perekondlik profiil on muutunud; arvestades, et neid uusi ühiskondlikke olusid tuleb analüüsida, et liikmesriigid ja nende kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused kooskõlastaksid oma erinevaid elamumajanduse strateegiaid, mis vastaksid kõige paremini iga riigi tegelikule olukorrale;
- F. arvestades, et sotsiaalelamispinna poliitika on lahutamatu osa üldist majandushuvi pakkuvatest teenustest, mille eesmärk on aidata täita eluasemega seotud vajadusi, hõlbustada juurdepääsu kinnisvarale, edendada eluruumi kvaliteeti, parandada olemasolevat eluruumi ning kohandada elamispinna kulusid perekondliku olukorra ja selle elanike vahenditega, jättes ruumi nendepoolseteks pingutusteks;
- G. arvestades, et sotsiaalelamuid peaks iseloomustama hea kvaliteedi ja ostuhinna või üüri suhe, see peaks võimaldama energiasäästu ning see peaks asuma keskkonnas, kus on olemas haljasalad ja mis on sobiv eri põlvkondadele, võttes arvesse laste ja eakamate inimeste erivajadusi;
- H. arvestades, et selleks et vältida nii kodutute arvu suurenemist kui ka tulevasi kinnisvarakriise, peavad kodulaenueskirjad kaitsma tarbijaid ja toetama riskide õiglast jagunemist;
- I. arvestades, et sotsiaalelamutel on tähtis roll strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide – eriti vaesuse vähendamise eesmärgi, mis hõlmab selle ennetamist, et ebasoodus olukord kandub eelmiselt põlvkonnalt järgmisele – saavutamisel, aidates kaasa tööhõive, kaasamise ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrge taseme saavutamisele, tööalase liikuvuse edendamisele ning võitlemisele kliimamuutusega ja kütteostuvõimetusega hoonete moderniseerimise abil;
- J. arvestades, et finants- ja majanduskriisi, kasinusmeetmete, eluasemekulude tõus ja majapidamiste sissetulekute languse koostoime on suurendanud tööpuudust ning sotsiaalset tõrjutust ELis, eriti kõige haavatavamate inimrühmade hulgas, suurendades heaoluteenuste koormust; võtab teadmiseks, et vaatamata sellele, et riiklikud kulutused

sotsiaalelamuinvesteeringuteks on tähtis stabiliseeriv tegur, on hiljutised rahalised kasinusmeetmed neid osades liikmesriikides nõrgendanud;

- K. arvestades, et kinnisvarabuumi lõhkemise, laenuraha vähenemise, maksete hilinemise või riigihangete vähesuse tõttu avaldab majandus- ja sotsiaalkriis otsest negatiivset mõju elamute ja eriti sotsiaalelamute ehitus- ja renoveerimissektori aktiivsusele ja rahastamisele, kuigi see sektor võib olla tõukejõuks, et väljuda kriisist jätkusuutlikult ja kaasavalt ning et vastata kliima- ja energeetikaküsimustele;
- L. arvestades, et kokkuhoiu- ja eelarve konsolideerimise meetmed peavad olema seotud põhjaliku investeerimisstrateegiaga, mis toetab jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu ning järgib strateegia „Euroopa 2020” eesmärke, sealhulgas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise osas;
- M. arvestades, et eluase on eluks vajalik hüve, mille puhul määravad liikmesriigid vastavalt oma poliitilistele valikutele kindlaks elamiskõlblikkuse ja mugavuse miinimumnõuded, linnaplaneerimist ja ehitamist reguleerivad erinõuded, hinna ja sissetuleku suhte maksimummäära, raamistiku teatavate eluasemete hinnamuutuste jaoks või isegi loovad sotsiaalabi- või maksusüsteemi mehhanismid, mille eesmärk on mõjutada majapidamiste kõnealuseid suurimaid siduvaid kulusid;
- N. arvestades, et kriisil on pikaajaline mõju mitte ainult majanduskasvule, tööhõivele ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tasemele, vaid ka eluasemele juurdepääsu tingimustele ning sotsiaalelamutesse tehtavate investeeringute tasemele ELis, mistõttu liikmesriigid ja liit peavad võtma viivitamata meetmeid, et tagada juurdepääs nõuete- ja taskukohastele eluasemetele; arvestades, et eluasemekulud moodustavad suurima osa ELi majapidamiste kuludest, põhjustab eluasemega seotud hindade hüppeline kasv (maa, kinnisvara, üürimine, energiatarve) ebastabiilsust ja muret ja seda tuleb pidada oluliseks probleemiks; arvestades, et tööpuudus ELis on suurenenud, mida tõendab keskmise tööpuuduse määra jõudmine 10,9%-ni EU-27 liikmesriikides 2013. aasta jaanuaris, ning pidades silmas asjaolu, et Euroopa elanikkond samal ajal vananeb, on suur oht, et veelgi suureneb lõhe vaeste ja rikaste vahel, samuti sotsiaalne tõrjutus ja kodutus, mis puudutab juba 80 miljonit vaesusohus eurooplast;
- O. arvestades, et romad elavad enamasti väga eraldatud piirkondades, kus juurdepääs sotsiaal- ja tervishoiuteenustele on raskendatud;
- P. arvestades, et nõuetele mittevastava eluaseme ja halva tervise vahel on selged seosed: kinnisvaraga seotud võlgu on seostatud vaimse tervise halvenemisega; ülerahvastatust on seostatud psühholoogiliste probleemide, tuberkuloosi, hingamisteede nakkuste, suurema tulekahju- ning koduste õnnetuste ohuga; puudulikes eluruumides elamine mõjub halvasti tervisele ja turvatundele ning suurendab koduste õnnetuste ohtu; mürarikkas piirkonnas elamist seostatakse kõrgvererõhutõve ja vererõhu tõusuga; arvestades, et eluaseme puudumine on stressi- ja kannatuste allikas, mis mõjub halvasti elukvaliteedile, tervisele ja heaolule;
- Q. arvestades, et naised, kellest 24,5% elas 2010. aastal vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus, eelkõige väikese sissetulekuga naised, üksikemad, kehvalt tasustatud töökohtadel töötavad naised, sisserännanud naised, ülalpeetavate lastega lesed ja koduvägivalla all kannatavad naised, ning samuti lastega perekonnad, kus perekonnapeaks on täiskasvanud vallaline

naine, noored pered, suured pered, oma karjääri alustavad üliõpilastest noored, noored töötud paarid, puuetega isikud, kehaliste või psüühiliste haigustega isikud, marginaliseerunud kogukondadest pärinevad isikud, sealhulgas romad, ja vanurid on eriti mõjutatud taskukohaste ja kohandatud sotsiaalelamute võimaluste puudusest; arvestades, et eelnimetatud rühmad on eriti haavatavad kodutuse suhtes ning kolivad sageli normidele mittevastavatesse eraturu elamuüksustesse, mis suurendab oluliselt terviseprobleemide riski; arvestades, et kõnealused rühmad otsivad sageli alternatiivseid lahendusi, kolides perekonna, sõprade või tuttavate juurde, mis takistab kodutuse nõuetekohast analüüsimist ja kodutute läbipaistvat dokumenteerimist;

- R. arvestades, et majanduskriis ja eluaseme turu hinnad vähendavad naiste suutlikkust lahutada või kooselu lõpetada, mis piirab nende vabadust ja muudab nad soolise koduvägivalla suhtes haavatavamaks;
- S. arvestades, et vastuvõetava hinnaga üürikorterid on vajalikud noortele inimestele, et nad saaksid jätkata kutsealaste või ülikooliõpingutega, teha praktikat või asuda tööle;
- T. arvestades, et täiendamaks praegust spontaanset pakkumist eluasemeturul määravad liikmesriigid kindlaks ja korraldavad ka paralleelse sotsiaalelamute pakkumise konkreetsete juurdepääsutingimuste ja hindadega, mida pakuvad selleks otstarbeks loodud mittetulunduslikud ettevõtted; arvestades, et 25 miljonit euroopa kodanikku elab sotsiaalelamutes, mille piirkondliku kavandamise, kättesaadavuse ja hinna tingimused määravad otseselt kindlaks liikmesriikide ametiasutused, ning arvestades, et selline paralleelne eluasemete pakkumine aitab märkimisväärselt kaasa kinnisvara rohkuse tsüklite ja kinnisvarabuuumide vähendamisele tänu selle süsteemi stabiilsusele ja hinnakontrollile;

Sotsiaalelamute sotsiaalse ja majandusliku rolli edendamine

1. märgib, et praeguse majandus- ja sotsiaalkriisi tõttu suudab turu spontaanne toimimine, eriti tiheda asustusega linnapiirkondades, üha vähemal määral rahuldada nõudlust sobiva hinnaga eluasemete järele ning et eluaseme- ja energiakulude tõus suurendab haiguste, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu; märgib, et paljudes liikmesriikides on suurenenud väljatõstmiste arv ja kodude arestimine pankade poolt; nõuab tungivalt meetmete võtmist nende probleemidega tegelemiseks; väljendab muret seoses osade kasinusmeetmete otsese ja kaudse mõjuga praeguse sotsiaal- ja majanduskriisi raames, pidades silmas eluasemetoetuste vähendamist, sotsiaalelamutega tegelevate ettevõtete maksustamist, uute elamuehitusprojektide lõpetamist või riigile kuuluvate sotsiaalelamute müümist, mis võivad käivitada pikaajalise sotsiaalse tõrjutuse ja segregatsiooni nõiaringi;
2. tuletab meelde, et sotsiaalelamupoliitikal on tähtis osa laste vaesusega võitlemisel, kuna sellega likvideeritakse perekondade vaesus ja välditakse sotsiaalmajanduslikult ebasoodsa olukorra kandumist eelmiselt põlvkonnalt järgmisele; märgib, et sotsiaal-demograafiliste muutuste toimumise tõttu perestruktuurides ning üha suurema ebastabiilsete ja juhutöökohtade osakaalu tõttu on sotsiaalselt integreeritud elanikerühmade seas suurem vajadus jõukohaste kuludega eluaseme järele;
3. nõuab, et täidetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 14 ja protokoll nr 26, milles on sätestatud, et riiklikel asutustel on suvaõigus määrata kindlaks sotsiaalelamumajanduse korraldamine, rahastamine ja sihtrühmad, et vastata kohalikele vajadustele, ning tagada

kõrge kvaliteet, ohutus, vastuvõetav hind, võrdne kohtlemine ning kasutajate õiguste edendamine; on seisukohal, et selline sekkumine on riiklike asutuste jaoks vahend, mis võimaldab vastata turutõrgetele, et tagada üldine juurdepääs korralikule eluasemele vastuvõetava hinna eest ning rakendada seeläbi Euroopa sotsiaalharta artikleid 16, 30 ja 31; mingil juhul ei tohi konkurentsipoliitikat kasutada vahendina üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kahjustamiseks;

Teel Euroopa sotsiaalelamupoliitika suunas

4. tuletab komisjonile, liikmesriikidele ja nende kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele meelde, et sotsiaalelamumajandusse tehtud kulutused võimaldavad tagada põhiõigused, täita kiireid sotsiaalseid vajadusi, ning et neid tuleks käsitleda strateegiliste sotsiaalinvesteeringutena, mis aitavad kaasa kohaliku paiknevusega kohalike töökohtade jätkusuutlikule loomisele, majanduse stabiliseerimisele kinnisvarabuumide tekkimise ja majapidamiste suure võlakooormuse ennetamise kaudu, töötajate liikuvusele ning kliimamuutuste ja kütteostuvõimetuse vastu võitlemisele ning ülerahvastatusest ja viletsatest elutingimustest tulenevate terviseprobleemide leevendamisele; nõuab seetõttu, et sotsiaalelamuid ei tohiks vaadelda kärpimisele kuuluva kuluna, vaid investeeringuna, mis tasub end pikemas perspektiivis ära parema tervise ja heaolu, tööturule juurdepääsu ning inimestele, eeskätt eakatele iseseisva elu võimaluse andmise kaudu;
5. palub seetõttu komisjonil luua sotsiaalelamumajanduse Euroopa tegevusraamistik, et tagada ELi poolt selles valdkonnas kasutatavate vahendite (riigiabi, struktuurifondid, energia, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemine, tervishoiupoliitika) järjepidevus; palub komisjonil esitada sotsiaal-majanduslikud näitajad, näiteks sotsiaalelamutesse investeerimine, Euroopa poolaasta raamistikku, lisades need kinnisvarabuumide vastu võitlemise ja nende ennetamisega seotud eesmärkide hindamiseks;
6. palub komisjonil täpsustada sotsiaalelamu määratlust liikmesriikide vaheliste parimate tavade ja kogemuste vahetamise alusel ning võttes arvesse asjaolu, et sotsiaalelamuid luuakse ja hallatakse eri liikmesriikides, piirkondades ja kohalikes kogukondades erinevalt (sageli paindlikkuse tõttu prioriteetide kindlaksmääramisel);
7. märgib, et sotsiaalelamumajandusega seotud investeeringuid tuleb vaadelda üldisema poliitika raames, mille eesmärk on korraldada ja rahastada avalike sotsiaal- ja tervishoiuteenuste ning haridusteenuste pakkumist, eesmärgiga tagada sotsiaalsete põhiõiguste tõhusus ning vastata arenevatele sotsiaalsetele vajadustele ja majandustsüklitest tulenevatele püsivatele muutustele;
8. rõhutab vajadust tugevdada järelevalvet sotsiaalinvesteeringute üle, mis on osa laiendatud euroala pakti eeskujul loodud sotsiaalinvesteeringute kokkuleppe raamistikust ja mis on loodud eesmärgiga tugevdada liidu majanduse ja eelarve haldamist, kaasates sinna sotsiaalelamutega seotud investeeringud; rõhutab samuti vajadust sotsiaalinvesteeringute eesmärkide kehtestamise järgi liikmesriikide jaoks, et saavutada strateegias „Euroopa 2020” kehtestatud sotsiaalsed, tööhõivealased ja hariduseesmärgid; tunneb heameelt, et seda ettepanekut toetavad Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembris tehtud järeldused, milles rõhutatakse, et pakti ennetavate meetmete osas tuleks veelgi rohkem kasutada ära „ELi olemasoleva fiskaalraamistiku pakutavaid võimalusi, et vajadus tulutoovate avaliku sektori investeeringute järele oleks tasakaalus fiskaaldistsipliini eesmärkidega”; kutsub komisjoni üles pidama nende sotsiaalinvesteeringute üle paremat järelevalvet

liikmesriikide poolt ja Euroopa tasandil tehtavate investeeringute näitajate tabeli abil, võttes sotsiaalelamumajandusega seotud investeeringute puhul arvesse eluasemekulude arengut ning eluaseme ootejärjekorras olevate inimeste arvu liikmesriikides; lisaks kutsub kõiki liikmesriike üles ratifitseerima läbivaadatud Euroopa sotsiaalharta, pöörates erilist tähelepanu artiklile 31;

9. on seisukohal, et liikmesriikide rakendatavate elamumajanduse strateegiate väljakujundamises peavad osalema elanike- ja üürnikeorganisatsioonid;
10. rõhutab vajadust toetada sotsiaalset innovatsiooni nii vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogrammi kui ka teadusuuringute raamprogrammi kaudu, et analüüsida uusi poliitikasuundi, mille eesmärk on parandada juurdepääsu eluasemetele ja vähendada kodutust;
11. palub komisjonil muuta 2011. aasta detsembri riigiabipaketis üldist majandushuvi pakkuvate teenuste jaoks kehtestatud kriteeriumeid, mille kohaselt on erandid riigiabist sotsiaalelamu valdkonnas lubatud ainult kõige haavatavamatele elanikerühmadele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid nendest puudustest tingitud raskusi ületamiseks;
12. pooldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2011. aasta ettepanekut võtta vastu direktiiv (2011/0062), mille eesmärk on elamukinnisvaraga seotud krediidilepingute raamistamine ning seeläbi leibkondade suure võlakooormuse piiramine; nõuab, et Euroopa kodulaene hõlmavad õigusnormid sisaldaksid parimaid tavaid, mis oleksid tarbijate jaoks võimalikult soodsad; nõuab samuti, et nendesse lisataks laenu üle taasläbirääkimiste ja laenu tagasimaksegraafiku ümbertegemise menetlused pankrotis võlgnike ja perekondade jaoks; kutsub liikmesriike üles ennetama, et juba välja tõstetud leibkonnad peavad jätkama oma hüpoteegi tagasimaksmist; palub komisjonil ja liikmesriikidel arutada, kuidas lahendada sotsiaalset probleemi, mida tekitavad väljatõstmised ja kodu kaotus majanduskriisi ja tööpuuduse käes kõige rängemini kannatavatele inimestele; tuletab veel ka meelde, et need väljatõstmised toimuvad ajal, kus antakse suurtes summades riigiabi Euroopa finantssüsteemi saneerimiseks; kutsub liikmesriike üles püüdma leida väljatõstmistele alternatiivseid lahendusi;
13. kutsub komisjoni üles hoiatama liikmesriike oma riigipõhistes soovitustes, kui reformid ohustavad sotsiaalelamutesse või sobiva hinnaga eluasemetesse tehtavaid investeeringuid, ning hoiduma andmast soovitusi sotsiaalelamumajanduse sektori suuruse kohta üksikutes liikmesriikides; peab kahetsusväärseks, et eelarve konsolideerimise kavade raames ning järgides konkreetseid komisjoni soovitusi eluasemeturul tegutsemise kohta vähendavad mõned liikmesriigid sektori mahtu üürileandjaid maksustades; on seetõttu mures, et Euroopa Komisjoni poolt konkurentsipoliitika raames pakutud sotsiaalelamu mõiste on piirav, olles suunatud üksnes ebasoodsas olukorras rühmadele;
14. kutsub nõukogu üles liikmesriikide elamumajanduse ministreid vähemalt üks kord aastas kokku kutsuma, et arutada erinevate Euroopa poliitikavaldkondade mõju eluasemepoliitikale ning tagada eluasemesektori majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaküsimuste parem arvessevõtmine Euroopa poliitikavaldkondades, kaasates sidusrühmad nagu sotsiaalelamumajandusega tegelevad asutused, elanikke esindavad liidud ning eluasemele juurdepääsu toetamise alal tegutsevad liidud;

15. teeb ettepaneku luua eluasemete Euroopa vaatluskeskus, et suurendada heade tavade vahetust ja töötada usaldusväärsete statistiliste näitajate alusel välja kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed teadmised eluasemete, sealhulgas sotsiaalelamute olukorra kohta erinevates riikides, kaasates sellesse komisjoni, asjaomased sotsiaal-majanduslikud osalised, ühendused ja elanikud; on seisukohal, et nimetatud vaatluskeskus peaks uurima kütteostuvõimetust ning see peaks tuginema riikide poolt edastatud andmetele; palub komisjoni alustada kiiresti sellise vaatluskeskuse rajamisest saadava kasu analüüsimist; nõuab, et EUROSTATi eluasemega seotud (hind, kvaliteet) sotsiaalse kaasatuse näitajaid avaldataks korrapäraselt, et hinnata sellealaseid edusamme, ning et neid täiendataks piirkondliku ja kohaliku statistikaga;
16. märgib, et sotsiaalelamu ja toetusesaajate mõisted peaksid olema demokraatliku arutlusprotsessi tulemus, et saaks arvesse võtta liikmesriikide erinevaid traditsioone;
17. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama rohkem tähelepanu eluasemete kättesaadavusele ja sellega seotud teenustele sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse strateegia raames, sealhulgas kodutuse ja eluasemega seotud tõrjutuse vähendamise meetmete kaudu liikmesriikide ühiste näitajate alusel ning ergutama heade tavade vahetust, et rakendada tulemuslikult õigust eluasemele;
18. julgustab liikmesriike tegema suuremaid jõupingutusi, et lisada sotsiaalelamutega seotud investeeringud oma keskmise pikkusega ja pikaajalistesse eelarve-eesmärkidesse, samuti oma riiklikesse reformikavadesse ning oma strateegiaga „Euroopa 2020” seotud strateegilistesse suunitlustesse; kutsub nõukogu ja komisjoni üles paremini kontrollima strateegia „Euroopa 2020” sotsiaaleesmärkide elluviimist ja täitmist;
19. märgib, et eluasemepoliitika ja -programmid tuleb välja töötada madala sissetulekuga ja eri sotsiaalse päritoluga naistega konsulteerides, et selgitada välja, milline poliitika vastab kõige paremini naiste vajadustele;

Kohalikesse töökohtadesse ja keskkonnasäästlikkuse majandusse investeerimise soodustamine

20. rõhutab sotsiaalelamumajanduse ja eriti sotsiaalelamute kontratsüklilist majanduslikku rolli tänu energiasõltuvuse vähendamisele, toetusele, mida antakse ehitus- ja renoveerimissektorile, sellega kaasnevale kohaliku paiknevusega kohalike töökohtade loomisele ja eelkõige tänu sektori töömahukatele teenustele, keskkonnasäästlike tööstusharude arendamisele kohalikus majanduses ja selle mõjule, mis kandub üle ülejäänud majandusele; on seetõttu seisukohal, et sotsiaalelamutesse tehtavaid investeeringuid ei tohiks käsitleda mitte ainult kuludena, vaid ka produktiivse investeeringuna; lisaks julgustab liikmesriike alustama dialoogi ehitussektoriga, et kujundada sotsiaalelamumajandusega seoses välja parem ärikeskkond ja reguleerimine, erilise tähelepanuga ehituseesmärkide kehtestamisel, infrastruktuurikulude korraldusel ja arendatava maa hankimisel;
21. rõhutab kohalike töökohtade lisandväärtust ja struktuurifondide (2007–2013) otsetegevuse poolt genereeritud investeeringute märkimisväärset võimendavat mõju sotsiaalelamumajanduse sektoris;
22. on seisukohal, et mitmeaastases finantsraamistikus (2014–2020) Ühtekuuluvusfondile eraldatavad vahendid ei tohi olla väiksemad kui kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku

alusel eraldatud vahendid, et tagada piisav rahastamine ERFile, nimelt investeerimisprioriteedile „Sotsiaalse kaasatuse edendamine ja vaesuse vastu võitlemine – mahajäänud linna- ja maakogukondade füüsilise ja majandusliku taaselustamise toetamine“;

23. tunnistab, et paljud liikmesriigid on juba kehtestanud tulemusliku sotsiaalelamumajanduse poliitika, ja usub, et sellega seoses peaks ELi roll olema hõlbustada heade tavade vahetust liikmesriikide vahel;
24. võtab teadmiseks komisjoni ettepanekud ühtekuuluvuspoliitika (2014–2020) alaste õigusaktide paketi kohta; toetab seda, et struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide toetuse jaoks abikõlblikuks muudetakse prioriteetsed investeeringud sotsiaalelamute energiatõhususse ja taastuenergia kasutamisse sotsiaal- ja taskukohase hinnaga elamutes, jätkusuutliku linna- ja territoriaalse arengu integreeritud projektid, marginaliseeritud kogukondade võrdväärne juurdepääs eluasemele ning selliste ühiskondlike ja solidaarsete sidusrühmade edendamine nagu mittetulunduslikud ühised, ja ettevõtted;
25. julgustab liikmesriike ja kõiki sidusrühmi pühendama taskukohastesse sotsiaalelamutesse tehtavatele investeeringutele ja mittetulundusliku eluasemesektori tugevdamisele olulise koha riiklikes reformikavades ja 2014.–2020. aasta partnerluslepingute strateegilistes valdkondades ning tagama oma riiklike romasid käsitlevate integratsioonistrateegiate kajastamise kavandavates eluasemestrategieates;
26. julgustab liikmesriike aktiivsemalt kasutama eraõiguse vahendeid, et hõlbustada sotsiaalelamute ehitamist, näiteks pikaajalisi üürilepinguid, et saaks ehitada maad ostmata, või sotsiaalelamute üürileandjale kasutusvalduse kasutamise võimalust, mis lubab eraisikul omanikuks jääda;
27. rõhutab, et elamispiinana kasutatav ja kommertsinnisvara moodustab Euroopas üle 40% lõppenergiatarbimisest ja kogu CO₂-heitest ning et keskkonnahoidlik ehitus võimaldab piirata ehituskulusid ja -aega, drastiliselt vähendada keskkonnamõju, energiatarbimist ja järelikult eluaseme majandamiskulusid;
28. toetab piisavat eelarvet mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 jaoks, milles ühtekuuluvuspoliitika määratletakse kriisist väljumise vahendina; toetab Euroopa majanduskasvu ja tööhõive pakti järeltule seoses üleskutsega liikmesriikidele lihtsustada ja kiirendada struktuurifondide kasutamata vahendite ümberjaotamist energiatõhususe ja taastuenergiaga seotud projektidele programmiperioodiks 2007–2013; on seisukohal, et sotsiaalelamusektor peaks nendest eraldistest kasu saama;
29. kutsub liikmesriike, nende haldusasutusi ja komisjoni üles tagama, et elamumajanduses osalejad, elanikke esindavad ühendid ja eluasemetele juurdepääsu heaks tegutsevad ühendid kaasatakse aktiivselt partnerite nimekirjadesse, et töötada välja partnerluslepingud ja rakenduskavad, kontrollida nende täitmist ja neid arendada; rõhutab integreeritud arengu uute vahendite (kogukonna juhitud kohaliku arengu ja integreeritud territoriaalsete investeeringute vahendite abil) tähtsust elamumajanduse integreeritud strateegiate jaoks, milles sotsiaalelamumajanduse organisatsioonidel ja elanikel saab olema oluline osa; usub, et struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide puhul tuleb tõhusalt kasutada partnerluse ja mitmetasandilise juhtimise põhimõtet ja et liikmesriike tuleb julgustada tegema koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et seada prioriteete

ja määrata kindlaks, kuidas tuleks vahendeid kasutada; on seisukohal, et struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide vaheline parem sünergia võib edendada jätkusuutlikku arengut mahajäänud või maapiirkondades, vältides nende isoleeritust ja elanike lahkumist nendest piirkondadest, aidates seega ära hoida sotsiaalse kihistumise negatiivseid mõjusid ja soodustades heterogeensust, sotsiaalset ühetkuuluvust ja soolist võrdõiguslikkust;

30. kutsub liikmesriike üles taskukohaste ja sotsiaalelamute ehitamise ja renoveerimise edendamise eesmärgil tugevdama või töötama välja konkreetseid rahastamismehhanisme ning ergutama kooskõlastatud viisil programmi Horisont 2020 toetuste kasutamist ja struktuurifondide, Euroopa Investeerimispanka (EIP), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga ning Euroopa Energiatõhususe Fondi kavandatud projektide rahastamisvahendite ja tehniliste abiprogrammide kasutamist; kutsub liikmesriike lisaks sellele üles leidma viise muudetud Euroopa Regionaalarengu Fondi kohaldamiseks, et pakkuda marginaliseerunud kogukondadele eluaset;
31. kutsub Euroopa Investeerimispanka üles seadma tihedas konsultatsioonis kohalike ja piirkondlike ametiasutustega sotsiaalsete ja taskukohaste eluasemete sektor oma investeerimisprioriteetide hulgas tähtsamale kohale, eelkõige liikmesriikides, kus ei ole olemas riiklikku eluasemepanka, parandades samas laenuitingimusi, kutsub Euroopa Investeerimispanka samuti üles määrama kindlaks, millises ulatuses võivad projektivõlakirjad olla selliste sotsiaalsete taristute nagu eluasemete rahastamisvahend, võttes enne ulatuse laiendamist arvesse katsetapi hindamise tulemusi;
32. nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid elamuühistute tegevust, sest need ühistud on oluline vahend esmase kodu soetamiseks jõukohase hinnaga. juhib tähelepanu, et ühistud on ühtlasi tõhus vahend linnakeskkonna parendamise algatuste soodustamiseks, luues koostöötavaid kohalike kogukondadega ja võideldes kesklinnaalade hülgamise vastu;
33. kutsub komisjoni üles pakkuma liikmesriikidele teisi võimalikke rahastamisallikaid, mida nad saaksid kasutada sotsiaalelamute arendamiseks ja renoveerimiseks sotsiaalinvesteeringute vormina, ning ergutama liikmesriike ja piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi kasutama tulemuslikult Euroopa rahastamisvahendeid ja säilitama vähendatud käibemaksumäära sellistele investeeringutele, pidades silmas sektori töömahukat olemust ja selle vähest mõju ELi-sisesele kaubandusele; soovib uurida võimalust kohaldada sama käibemaksumäära, mida kohaldatakse esmatarbekaupadele; ergutab liikmesriike kasutama erasektori sääste, et hõlbustada juurdepääsu maale ning julgustada sotsiaalelamute ehitamist ja renoveerimist;
34. julgustab selliste integreeritud koostöömodelite kasutuselevõtmist, mis koondavad projektide juhtimise, sotsiaalelamute üürileandjad ja ehitusettevõtjad sotsiaalelamute soojustamiseks-renoveerimiseks ja väikese energiakaoga sotsiaalelamute ehitamiseks;
35. tervitab komisjoni 31. juuli 2012. aasta teatist ELi ehitussektori ja selle ettevõtete jätkusuutliku konkurentsivõime strateegia kohta (COM(2012)0433); on seisukohal, et selle sektori konkurentsivõimelisuse ja uuenduslikkuse parandamiseks on peale maksualgatuste ja rahalise toetuse hädavajalikud ka tööjõu kvalifikatsiooni taseme tõstmise meetmed, et reageerida ressursitõhusa Euroopa ja vähese CO₂-heitega majanduse

rajamisega seotud probleemidele ning saavutada energiatõhususe direktiivis (2012/27)1 ja hoonete energiatõhususe direktiivis (2010/31)2 sätestatud eesmärgid;

36. kutsub komisjoni üles tegema tihedamat koostööd liikmesriikide ja kohalike vastutavate ametiasutustega, et panna paika keskmise pikkusega ja pikaajalised prognoosid pädevuste kohta, mida tööturul nõutakse; nõuab, et vastutavad sidusrühmad jälgiksid tööhõive arengut, et muuta põhikutseharidus ja elukestev õpe asjakohasemaks; nõuab, et liikmesriigid ja kohalikud vastutavad asutused kohandaksid kiiresti oma haridus- ja koolitussüsteeme, sealhulgas kutseõpet ja koolitust, kaasates säästva majanduse kontseptsiooni, ja tagaksid juurdepääsu oskuste arendamise programmile, et õppeprogrammid soodustaksid noorte juurdepääsu uutele keskkonnasäästlikele töökohtadele ja keskkonnasäästlikele majandusharudele; juhib tähelepanu sellele, et keskkonnasäästlike töökohtade edendamiseks saab luua kvaliteetseid ja jätkusuutlikke töövõimalusi, võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega ning tagada tööhõive tugiteenused;
37. märgib, et see keskkonnasäästlik sektor võib pakkuda palju erinevaid töövõimalusi, alates esmatasandi ja lihtsamatest töökohtadest kuni kõrget kvalifikatsiooni nõudvate teadmistesektori töökohtadeni; sellega seoses
- võtab teadmiseks VKEde tähtsa rolli keskkonnasäästlikus majanduses töökohtade loomisel ning rõhutab VKEde potentsiaali seoses töökoolituste, praktikakohtade ja kohalike teavituskavadega, mis võivad pakkuda töövõimalusi sotsiaalselt ebasoodsamas olukorras isikutele;
  - kutsub liikmesriike üles hindama üleminekufondide otstarbekust vajaminevate oskuste juhtimisel;
  - nõuab, et komisjon lisaks elukestva õppe raamistikku keskkonna, kliimamuutuste ja säästva arenguga seotud üheksanda võtmepädevuse;
  - palub liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel kasutada Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) vahendeid, et investeerida oskustesse, tööhõivesse, kutse- ja ümberõppesse, eelkõige keskkonnasäästlikesse tegevusvaldkondadesse, nagu hoonete renoveerimine-soojustamine;
  - kutsub liikmesriike üles toetama selliste isikute ja organite tekkimist, kel on oskused, et tegeleda energiasäästu nii sotsiaalsete kui ka tehniliste aspektidega, nagu selliste elukutsete esindajad, kes loovad ühenduse sotsiaalsete ja tehniliste aspektide vahel, ning jõupingutusi tehniliste elukutsete esindajate koolitamiseks, et nad kasutaksid sotsiaalsemat lähenemist energiatõhususe küsimusele ja ka vastupidi;
38. väljendab heameelt komisjoni sotsiaalinvesteeringute meetmepaketi üle, milles komisjon annab liikmesriikidele suuniseid tõhusama ja tulemuslikuma sotsiaalpoliitika teostamiseks majanduskasvu ja ühtekuuluvuse nimel;
39. märgib, et kõnealused investeeringud sotsiaalelamute valdkonnas on osa üldisemast poliitikast, mille eesmärk on korraldada ja rahastada haridusteenuste pakkumist, et tagada sotsiaalsete põhiõiguste kehtivus ja vastata muutuvatele sotsiaalsete vajadustele;

---

¹ ELT L 315, 14.11.2012.

² ELT L 153, 18.6.2010.

Võitlus vaesuse vastu ning sotsiaalse kaasamise ja ühtekuuluvuse edendamine

40. tuletab meelde, et õiguse eluasemele tunnustamine ja kohaldamine on eeltingimuseks teiste põhiõiguste, sealhulgas poliitiliste ja sotsiaalsete õiguste täielikule rakendamisele; on seetõttu seisukohal, et õiguse eluasemele tunnustamine ELi esmasel õiguses peaks olema esmatähtis eesmärk; tuletab meelde, et õiguse eluasemele tegeliku kohaldamise eest vastutab liikmesriik või asjaomane riiklik asutus, suurendades oma poliitika ja programmide kaudu üldist juurdepääsu eluasemetele, eeskätt ebasoodsas olukorras olevate inimeste jaoks, pakkudes sobivaid ja nõuetekohaseid, korralikke, tervislikke ja taskukohaseid eluasemeid ning kehtestades vajaduse korral jõustatava õiguse eluasemele;
41. palub Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil viia läbi uuring, milles hinnatakse õiguse eluasemele ning eluasemega seotud abi rakendamise tõhusust ja tingimusi liikmesriikides, kaasates protsessi asjaomased sidusrühmad; kutsub ametit üles edendama selliste parimate tavade vahetust, mis seostuvad õiguse eluasemele tõhusa rakendamisega eriti haavatavate rühmade, sealhulgas kodutute puhul; kutsub komisjoni üles lisama need meetmed sotsiaalinvesteeringute paketti;
42. soovib, et liikmesriigid ja komisjon toetaksid ja edendaksid eriti haavatavate ja tõrjutud olukorras olevate elanikerühmade õiguse eluasemele kohaldamise alaste heade tavade innovatiivset vahetamist, pöörates erilist tähelepanu perevägivalle; märgib kahetsusega, et koduvägivalla ohvrid jäävad sageli tõenäolisemalt edasi vägivaldsesse keskkonda siis, kui neil ei ole majanduslikke võimalusi leida endale sobivat eluaset; kutsub liikmesriike üles pakkuma perevägivalla ohvritest perekondadele integreeritud sotsiaalteenuseid;
43. ootab, et komisjon uuriks, millisel määral on otsene toetus eluasemetoetustena või kaudne toetus sotsiaalelamu enese kujul tõhusam meede vastuvõetava hinnaga eluaseme pakkumiseks sotsiaalsetele rühmadele, kes ei suuda maksta oma eluasemevajaduste eest eluasemeturul;
44. palub komisjonil ja Eurofoundil viia Eurofoundi 2014. aasta töökava raames läbi uuring puudulike elamistingimustega seotud tegevusetuse kulude kohta;
45. peab murettekitavaks seda, et paljud liikmesriigid on suuri elanikkonna rühmi vaesuse ja laostumise ohtu jätnud intensiivse majandusliku surutise kontekstis valinud eelarve tasakaalustamatuse korrigeerimiseks organite töö peatamise ning selliste programmide ja meetmete (üüritoetus, eluasemelaenu intressitoetus jne) katkestamise, mille eesmärk on toetada eluaseme soetamist, ning suurendanud samal ajal ebaproportsionaalselt kinnisvaramakse;
46. kutsub liikmesriike viima seoses eluasemepoliitika ja kõigi eluasemeprogrammidega läbi sotsiaalse mõju analüüsi, mille puhul oleks rõhuasetus seatud soopõhisele ja leibkonnapõhisele analüüsile, võttes sissetuleku ja rahaliste vahendite puhul eeskätt arvesse soolist ebavõrdsust; rõhutab, et kõik statistilised andmed tuleb eristada soo ja leibkonnatüübi alusel ning et võimalused kaitsetus olukorras üksikisikute või rühmade, nagu naiste (pidades silmas nende mitmetahulist rolli üksikvanematena ning pereliikmete ja puudega inimeste hooldajatena), perekondade, noorte, puudega inimeste ja eakate toetamiseks eluasemepoliitika raames tuleb täpselt välja selgitada täiendavate uuringutega;

47. soovib, et liikmesriigid ja nende kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused töötaksid välja integreeritud poliitika sotsiaalse kaasamise edendamiseks ja üldise juurdepääsu tagamiseks korralikele, tervislikele ja taskukohastele eluasemetele; teeb ettepaneku, et selline poliitika peaks hõlmama järgmisi meetmeid:
- eelkõige toetada kvaliteetsete ja tervislike sotsiaalelamute ning sotsiaalsest seisukohast eriti tähtsate sotsiaalelamute pakkumist, kehtestades vajaduse korral sotsiaalelamutele miinimumkvoodid näiteks tiheda asustusega piirkondades, kus nõudlus on kõige suurem, et edendada mitmekesisust;
  - kehtestada selged miinimumstandardid eluaseme kvaliteedi määramiseks eelkõige sotsiaalelamutes;
  - ühendada sotsiaalelamute laiendamisprogrammid teistele esmatähtsatele avalikele ja üldhuviteenustele juurdepääsu tagamise poliitikaga, näiteks avaliku sotsiaalhoolekande, tervishoiu-, kultuuri- ja spordirajatiste ehitamine (kohaliku integratsioonistrateegia osana) ning valglinnastumise säilitamiseks kooskõlas komisjoni suunistega maapinna nn nullkasutuse eesmärgi saavutamiseks 2050. aastaks;
  - käsitleda sageli tekkivaid probleeme seoses kõige haavatavamate elanikerühmade, näiteks rändajate ja noorte juurdepääsuga korralikule eluasemele;
  - üüritava pinna kasutuskindluse tugevdamise kavad;
  - koostöös üürnike organisatsioonidega tulemusliku ennetuspoliitika rakendamine, et lõpetada üürnike, eriti kõige haavatavamate majapidamiste väljatõstmine, eriti väga külmal ajal, lähtudes sellest, et lisaks väljatõstmistega seonduvale inimlikule tragöödiale, eriti perekondade puhul, on vastutavatel ametiasutustel odavam kanda väljatõstmisohus olevate inimeste üürikulud ja -võlad;
  - kohaliku olukorra hindamisel põhinevate eriprogrammide väljatöötamine kodutute jaoks, võttes arvesse Euroopa kodutuse ja eluasemelt tõrjutuse tüpoloogia (ETHOS) mudelit, et mõõta kodutusega seotud tõrjutuse protsessi, sidudes selle sotsiaalsete toetusmeetmetega ja kohandades seda naiste konkreetse olukorra ja vajadustega, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele isikutele ja marginaliseerunud kogukondade eluasemeküsimusele, mitte niivõrd ajutisele majutamisele;
  - isehitusprogrammide edendamine ja rahastamine;
48. kutsub liikmesriike üles tagama, et kõik kodanikud saaksid endale eluaset lubada; selleks peaksid üürihinna tõusud põhinema hindade objektiveerimisel, s.o meetodil, mis tagab kinnisvarahindade mõõduka tõusu, ning kohandada tuleks maksupoliitikat, et vähendada spekulatsioone;
49. kutsub komisjoni üles rakendama viivitamata Euroopa Parlamendi resolutsiooni Euroopa Liidu kodutuse kaotamise strateegia kohta;
50. rõhutab, et naiste kodutuse eri tahke tuleb käsitleda tervikliku lähenemisviisi alusel ning see peaks moodustama kõikide ELi poliitikaraamistike lahutamatu osa; nõuab, et komisjon ja liikmesriigid viiks reguleerivalt läbi soolise mõju hindamisi ning järelevalvet seoses kodutute naiste eriolukorra ja -vajadustega, edendaksid toetatud elamise keskkonna projekte, edendaksid kättesaadava hinnaga, kohandatud ja energiatõhusate eluasemete ehitamist ning lisaksid sotsiaalelamute kavadesse ka nendest sageli väljajäetud keskklassi pered, kuna majanduskriisi tõttu võivad nemadki kannatada materiaalse puuduse all nagu teised leibkonnad;

51. julgustab selliste integreeritud koostöömodelite kasutuselevõttu, mis koondavad sotsiaals- ja tervishoiuteenused, ebasoodsas olukorras olevate inimeste tugiteenused, sotsiaalelamute üürileandjad ja ühingud eluaset otsivate ja omavate haavatavate isikute aitamisel;
52. palub, et komisjon, liikmesriigid ja vastutavad ametiasutused eraldaksid struktuurifondidest saadud vahendeid elamumajandusele ja marginaliseerunud kogukondade majutusele, eeskätt sotsiaalelamumajandusse, lisades selle prioriteedi rakenduskavadesse; kutsub sellega seoses komisjoni ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit üles arendama heade tavade vahetamist kohalike ametiasutuste vahel ühiste ja läbipaistvate kriteeriumide alusel;
53. soovib liikmesriikidel ja vastutavatel ametiasutustel investeerida taskukohaste sotsiaalelamute ehitamisse ja kohandamisse vastusena lagunenu eluasemete halvale olukorrale ja terviseriskidele, peremudelite mitmekesisusele, rahvastiku vananemisele ja eriti ülalpeetavate eakate koduhooldusele, puuetega inimeste ja noorte erivajadustele, eeskätt elukoha vahetuse ja tööalase liikuvuse valdkonnas; soovib kõnealusel eesmärgil kasutada järgmisel programmitöö perioodil (2014-2020) struktuurifonde; on seisukohal, et sotsiaalne toetus eluasemele juurdepääsul on nn valgete töökohtade loomise tegur, sellised töökohad on hädavajalikud, et saada hakkama praeguste ja tulevaste sotsiaalsete probleemidega, näiteks rahvastiku vananemine; rõhutab soodsat rolli, mida võivad mängida Euroopa sotsiaalse ettevõtluse fondid eluasemega seotud toetus- ja integratsiooniprojektide heaks;
54. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles võtma eluasemevajaduse tulevikuanalüüside alusel tõhusaid ja ergutavaid meetmeid, et võidelda eluasemete pikaajalise kasutamata seismise vastu, eeskätt raske* olukorraga piirkondades, eesmärgiga võidelda kinnisvaraspekulatsioonide vastu, ja teha neist eluasemetest sotsiaalelamud;
55. kutsub liikmesriike üles tegema eluasemepoliitikat, mis põhineb eluasemeomandi, eraomandis olevatesse üüritavatesse eluruumidesse tehtavate investeeringute ja sotsiaalelamute vahelise neutraalsuse põhimõttel, pöörates tähelepanu konkreetsete kohalike olukordade mitmekesisusele;
56. rõhutab, kui oluline on eluaseme tervise- ja ohutusalase hindamise süsteem, millega antakse tervisest lähtuv hinnang eluasemega seotud riskidele;
57. kutsub liikmesriike ja asjaomaseid ametiasutusi üles lihtsustama sotsiaalelamute taotlemise protsessi ja suurendama õiglust, läbipaistvust ja erapooletust eluruumide eraldamisel, võttes aluseks iga liikmesriigi konkreetse, sotsiaalse, majandusliku ja kultuurilise olukorra, et ennetada igasugust diskrimineerimist ja kõige haavatavamate elanikerühmade vältimist, mis toob kaasa ruumilise eraldatuse tugevnemise ja getode tekkimise; rõhutab sellega seoses osades liikmesriikides kehtiva korra asjakohasust, nagu toetuse määramise seaduslike, täpsete ja läbipaistvate kriteeriumide nimekiri, mis edendab segaühiskonda, sotsiaalelamute taotluste anonüümsust, vabade eluasemete reklaami, taotlustoimikute kvoodisüsteemi kehtestamist, kriteeriumide kontrolliorganite ja eluasemeid määravate organite eraldamist, või eluasemete andmise asjakohast valitsemist segaühiskonna edendamiseks suures ulatuses;
58. rõhutab väljakutseid, mis seonduvad elanikkonna vananemisega ning vajadusega pakkuda

nõuetekohast, sobivat ja juurdepääsetavat eluaset üha suuremale arvule eakatele inimestele ELis; märgib, et eakad vaesuvad kõigis liikmesriikides, ja kutsub sellega seoses üles looma aktiivsena vananemise Euroopa uut innovatsioonipartnerlust, mis koordineeriks selle valdkonna teadusuuringute jõupingutusi ja keskenduks eelkõige taskukohaste lahenduste arendamisele, et võimaldada eakatel inimestel võimalikult kauaks oma koju jääda; märgib sellega seoses, et meetmed olemasolevate eluasemete juurdepääsu tingimuste parandamiseks on asjakohane viis sotsiaalse tõrjutuse vähendamiseks meetmete abil, mis suurendavad nende sõltumatust; kutsub liikmesriike üles lisama oma riiklikesse reformikavadesse vastuvõetava hinnaga lahenduste väljatöötamisele pühendatud konkreetne suund, eesmärgiga võimaldada eakatel inimestel jääda oma koju võimalikult kauaks, võttes arvesse, et soovitatav on parandada olemasolevatele eluasemetele juurdepääsu tingimusi, võimaldamaks inimestel jääda oma elukohtadesse ja hõlbustamaks nende naasmist ühiskondlikku ellu, suurendades nende isiklikku iseseisvust;

59. juhib tähelepanu asjaolule, et sotsiaalelamud tuleb kavandada viisil, millega välditakse igasugust ruumilist eraldamist ja getode teket; nõuab vajaduse korral finantsalgatusi, mille eesmärk on arendada ühiseid ja segunenud era- ja sotsiaalelamuid, et vältida sotsiaalset segregatsiooni;
60. võttes arvesse sotsiaalset ebavõrdsust Euroopas, eelkõige hiljuti liitunud riikides, peab äärmiselt oluliseks, et Euroopa Liit sekkuks ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade toetuseks, eelkõige eluaseme tagamise osas.
61. Soovitab liikmesriikidel ja asjaomastel ametiasutustel astuda samme vastuvõetava hinnaga eluasemetele juurdepääsu parandamiseks, suurendades sotsiaal- ja vastuvõetava hinnaga eluasemete arvu ja tõstes nende kvaliteeti ning arendades nende lõimimist kogukonnapõhiste hoolekande- ja sotsiaalteenustega, kasutades selle tulemuse saavutamiseks Euroopa Sotsiaalfondi ja muude struktuurifondide vahendeid;
62. selgitab, et tõhusa kogukonnapõhise hoolekande ja muude sotsiaalteenustega kooskõlastatult peaks sotsiaalelamumajandus aitama arendada iseseisvalt elamise suutlikkust, abistades sotsiaalselt haavatavatel või ebasoodsas olukorras isikutel minna üle iseseisvamale eluviisile, et nad toetuksid vähem sotsiaalabile ja oleksid isiklikult sõltumatud;
63. kutsub asjaomaseid riiklikke ametiasutusi ja eraasutusi üles süstemaatiliselt lisama projekteerimis-, arhitektuuri-, linnaplaneerimis- ja ehitusalastesse koolitustesse ka rajatud keskkonna juurdepääsetavuse ja universaalse disaini moodulid;
64. tunneb muret üldise suundumuse üle piirata sotsiaalelamute pakkumist ja kutsub liikmesriike lisama sotsiaalelamumajanduse programmidesse ka nendest sageli väljajäetud keskklassi pered, kuna majanduskriisi tõttu võivad nemadki kannatada materiaalse puuduse all nagu teised leibkonnad;
65. peab liidu kaasamist linnade säästva integreeritud arengu seisukohast tõhusaks, eeskätt sotsiaalelamute seisukohast, et integreerida raskustes olevaid linnaosasid oma linna keskkonda ning võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu; kutsub seetõttu liikmesriike ja vastutavaid ametiasutusi üles kasutama senisest enam integreeritud viisil struktuurifonde (ERF, ESF), samuti Euroopa Investeeringuspanka ja teisi finantslahendusi ning hõlbustama nende vahelist kooskõlastamist ja sünergiaat;

piisav osalus ja nende otsustusvolituste arendamine enne sotsiaalelamute ehitamist ja renoveerimist ning selle käigus aitavad tugevdada kaasatust ja sotsiaalset ühtekuuluvust;

66. palub komisjonil uurida investeerimismudelite tõhususe sotsiaalset mõju sotsiaalelamumajanduse sektoris, võttes arvesse struktuurifondide potentsiaali, mida kasutatakse rahaliste vahendite vormis ja mida võidakse kombineerida teiste rahastamisvahenditega, et investeerida sotsiaalsesse mõjusse sellistes valdkondades nagu kohalike keskkonnasäästlike või noorte töökohtade loomine ning sotsiaalne kaasamine eluasemete andmise kaudu marginaliseerunud elanikerühmadele;
67. märgib kahetsusega, et koduvägivalla ohvrid jäävad sageli tõenäolisemalt edasi vägivaldsesse keskkonda siis, kui nad on väärkohtlejust majanduslikult sõltuvad ning neil ei ole seega võimalust otsida endale eraldi sobivat eluaset; nõuab seepärast, et EL edendaks sootundlikku poliitikat, programme ja rahastamist, mis parandaks mõistliku hinnaga turvalise eluaseme kättesaadavust koduvägivalla ohvrite jaoks, ning kutsub liikmesriike otsima mõistliku hinnaga lahendusi hädaabi korras pakutava ja ajutise eluaseme alternatiivsetele vormidele ning suurendama ohvritele mõeldud varjupaikade ja rehabilitatsioonikeskuste arvu, samuti muid sotsiaalteenuseid, nagu igakülgsed pereteenused (nt pereõiguse keskused);
68. tuletab meelde, et 2009. aastal oli üksikemasid seitse korda rohkem kui üksikisasid; on seepärast seisukohal, et üksikemad koos muude haavatavas olukorras rühmade või üksikisikutega, näiteks üksikvanemad, noored pered, suurpered, ametialast karjääri alustavad noored, sisserännanud naised, puudega inimesed ja eakad, peaksid saama sotsiaalelamu eelisjärjekorras; märgib, et ajal, mil majanduskriis alguse sai, mõjutas see rohkem mehi kui naisi, kuid kriisi süvenedes suurendas see rohkem naiste kui meeste töötuse taset;

Võitlus kütteostuvõimetuse vastu

69. tunneb muret kütteostuvõimetuse suurenemise pärast, mis puudutab 50 kuni 125 miljonit eurooplast ja mis on põhimõtteliselt leibkonna madala sissetuleku, küttesüsteemi ja soojustuse kehva kvaliteedi ning liiga kõrgete energiahindade tagajärg;
70. kutsub komisjoni üles võtma vastu teatist energiapuutumatuses võitlemise kohta, milles ergutatakse liikmesriike kehtestama kütteostuvõimetuse definitsiooni, mille aluseks oleksid ühised näitajad, kuid mida kohandatakse vastavalt igale liikmesriigile, et võtta arvesse konkreetset riiklikku eripära; kordab, et kõikide eluasemeliiikide vastuvõetavat hinda ei vaadeldaks üksnes üürikulude seisukohast, vaid ka seonduvate kütteametite seisukohast; usub siiski, et kütteostuvõimetust ei saa käsitleda üksnes kulude taseme ja energiahinna seisukohast, sest sellel on ka kvalitatiivne mõõde, mis on eelkõige seotud elanike tarbimiskäitumise- ja harjumustega;
71. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et energia siseturu süvendamisega kaasnevad kohustuslikud haavatavate tarbijate kaitsemeetmed;
72. on seisukohal, et energiale juurdepääsu õigus on inimväärses eluks oluline; kutsub liikmesriike üles täpsustama „korraliku eluaseme” määratlust, et lisada sellesse energiatõhususe normid; nõuab tungivalt, et liikmesriigid võitleksid eeskätt energiavaldkonna avaliku sektori reguleerijate abil kütteostuvõimetusega ja võtaksid

kohalike energiaauditite alusel integreeritud meetmeid, sealhulgas:

- konkreetsete finantskavade koostamine kõige haavatavamate majapidamiste energiakulude jaoks (õiglase energiahinna kujundamine, ühekordsed või muudesse sotsiaaltoetustesse integreeritud toetused, kaitse tasumata arvete vastu, kaitse varustuskindlusetuse vastu);
  - riiklike või piirkondlike erifondide loomine, et vähendada küttestuvõimetust, milles võiksid rahalise panusega osaleda energia tarnijad seoses oma kohustusega vähendada energiatarbimist energiatõhusust käsitleva direktiivi 2012/27 kohaselt;
  - selliste algatuste ja juhendamismeetmete toetamine, mille eesmärk on aidata elanikel vähendada energia tarbimist;
  - ergutades kõige energiamahukamate eluasemete energiatõhususe parandamist pikas plaanis tõhusate finantshoobade abil nii linna- kui ka maapiirkondades, ilma et see suurendaks tõsiselt üürnike eluasemekulusid pärast saadud energiasäästu mahaarvamist; palub komisjonil alustada kooskõlastamist ja uurida ergutusmeetmete võtmist;
73. tuletab meelde, et elamumajandus kujutab endast suurimat energiasäästu potentsiaali; rõhutab, et keskpikas ja pikas plaanis, kuivõrd energiatõhusa renoveerimise kulud ei ületa saadud energiasäästu, võivad energiatõhususe meetmed esmajoonel tuua kaasa otseselt kasu majapidamiste ostujõule ja suurendada nende elukvaliteeti; rõhutab, et need meetmed võimaldavad vähendada ka CO₂-heidet ning luua töökohti, mis toetab kohalikku majandust ja vähendab tervishoiukulusid;
74. rõhutab eelkõige selliste kavade võimalikku kasu, millega toetatakse energiasäästu- ja taastuvenergia mikrotootmise seadmete paigaldamist sotsiaalmajutusüksustesse, mille kasu kajastub küttearve vähenemises ning toodetud energiast saadav kasum jaotatakse õiglaselt üürnike ja ühistu või omaniku vahel, et vähendada üürnikule esitatavat arvet ning et omanikud saaksid rahastada kogu elamu edasist renoveerimist ja remontimist;
75. leiab, et energiatõhusa renoveerimise meetmed küttestuvõimetuse vastu võitlemiseks aitavad kaasa terviseprobleemide ennetamisele (hingamisteede ja südame-veresoonkonna haigused, allergiad, astma, toidumürgistus või süsinikmonooksiidi mürgistus, mõju elanike vaimsele tervisele);
76. kordab energiasäästlikkuse parandamisele suunatud programmide tähtsust sotsiaalelamute ja erasektori eluasemete hinna vastuvõetavamaks muutmisel; rõhutab, et komisjonil on vaja selgitada riigiabi suuniseid seoses riiklike ja ELi vahenditega sellisteks renoveerimistöödeks ja investeeringuteks ning lubada võimalusel paindlikkust tagamaks, et korteriühistud ja eraomanikud saaksid selliste investeeringute puhul kasu kõige asjakohasematest rahavoogudest, saavutamaks seda sotsiaalset ja keskkonnaalast topelteesmärki, rikkumata ELi konkurentsieeskirju;
77. tunneb heameelt asjaolu üle, et meetmed energiatõhususe ja taastuvenergia kasutamise edendamiseks majapidamistes on abikõlblikud ERFi ja ühtekuuluvusfondi aastate 2014–2020 vahenditest toetuse saamiseks; julgustab liikmesriike, kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi ning kõiki kaasatud partnereid kasutama ERFi ja Ühtekuuluvusfondi vahendeid energiatõhususe parandamise meetmete rahastamiseks, pöörates eelkõige tähelepanu küttestusuuatmatuse all kannatavatele majapidamistele;

78. rõhutab energiatarnijate rolli vaidluste ennetamises ja lahendamises, eeskätt arukate mõõdikute paigaldamise abil, klienditeeninduse sisseseadmise ja hindade läbipaistvuse parandamise kaudu;
79. kutsub liikmesriike üles teavitama majapidamisi paremini teavituskampaaniate kaudu sellest, kuidas nad saaksid saavutada ressursside vastutustundlikuma tarbimise, ja abivahenditest, mis on neile kättesaadavad sotsiaalselt kohandatud toetuse kaudu, ning viima läbi teabe- ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid, sealhulgas sotsiaalsektori spetsialistide teave küttestuvõimetuse kohta;
80. kutsub liikmesriike üles koostama küttestuvõimetuse riiklikke andmebaase;
81. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Käesoleva raporti eesmärk on näidata, millisel määral on sotsiaalelamumajanduse sektor vahend, mis aitab Euroopa Liidul majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakriisist väljuda. Sotsiaalelamutes elab hinnanguliselt 25 miljonit inimest. Kõikidel liikmesriikidel, v.a Kreeka, on sotsiaalelamute kogum, mille suurus on liikmesriigiti väga erinev, eelkõige läänepoolsete ja viimati ühinenud idapoolsete liikmesriikide vahel. Vajadused sotsiaalelamute järele on samuti erinevad nii liikmesriigi sees, linna- ja maapiirkondade vahel kui ka sama linnapiirkonna kesklinna ja äärelinnade vahel.

Sotsiaalelamumajandus on muu hulgas ametiasutuste vastus eluasemeturu tõrgetele, et rahuldada kõiki eluasemega seotud vajadusi ja tagada kõikidele juurdepääs korralikule eluasemele vastuvõetava hinna/üüri eest.

Liikmesriigid ja EL peavad tagama paralleelsete sotsiaalelamute pakkumise **määratlemise ja korraldamise**, et täiendada praegust spontaanset pakkumist eluasemeturul, konkreetsetel juurdepääsu- ja hinnatingimustel peamiselt selleks otstarbeks loodud mittetulunduslike ettevõtete, aga ka erainvestorite, selleks nõuetekohaselt volitatud juriidiliste või füüsiliste isikute poolt, mida subsideerivad riiklikud, piirkondlikud või kohalikud ametiasutused.

Tuleb siiski nentida, et nendest meetmetest hoolimata **ei ole juurdepääs korralikule eluasemele paljudele ELi kodanikele enam jõukohase hinnaga**. 2010. aastal kannatas 5,7% Euroopa elanikkonnast eluasemevõimaluste puudumise käes¹, samas kui Euroopa Ülemkogu parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta on kehtestatud kodutuse järkjärgulise kõrvaldamise eesmärk. Lisaks elab 17,86% Euroopa elanikkonnast ülerahvastatud või ebarahuldavates eluasemetes ja 10,10% elanikkonnast kurtis, et eluasemekulud moodustavad rohkem kui 40% nende sissetulekutest.

Turu suutmatus rahuldada eluaseme vajadusi ei puuduta mitte üksnes isikuid, kes on täielikult ilma jäetud juurdepääsust eluasemele, vaid ka isikuid, kes elavad ebatervislikes, ebakohastes või ülerahvastatud eluruumides.

Seega on vaja kiiremas korras investeerida sotsiaalelamumajanduse sektorisse. Euroopa elab praegu läbi eluasemekriisi, mis püsib ja tõenäoliselt süveneb, hoolimata šokkidest, mille vastu Euroopa avalik arvamus tunneb huvi just talvisel ajal, mil kodutute olukord näib olevat talumatu.

Sotsiaalne ebavõrdsus ja töötuse määr üha suurenevad, 120 miljonit eurooplast on vaesed või vaesusriskis ning erasektori eluasemeturg suudab üha vähem vastata kõige haavatavamate majapidamiste üha suurenevale nõudlusele kogu Euroopas. Kasvavate üüri- ja energiahindade tõttu on sotsiaalsed eluasemetoetused sattunud suure surve alla, samas kui võlakriis sunnib riike tegema ohvreid sotsiaalkulutuste arvelt, isegi vähendama sotsiaalelamute teenust sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse arvel. Õiguse korralikule ja vastuvõetava hinnaga eluasemele rakendamine, mis on teistele põhiõigustele juurdepääsu põhitingimuseks, muutub üha raskemini teostatavaks.

---

¹ Allikas: Europe Information Service S.A.

Sotsiaalne kaasatus peaks põhinema vastuvõetava hinnaga ja kvaliteetse sotsiaalelamute piisaval pakkumisel, et tegeleda sellega seotud tervisealaste probleemidega. Sotsiaalne kaasatus peaks samuti kasu saama kütteostuvõimetuse vastu võitlemise meetmetest ja põhinema eluasemete eraldamise objektiivsetel ja läbipaistvatel kriteeriumitel nõuetekohase juhtimise kohaselt, et soodustada integreeritud lähenemisviisi ja sotsiaalset mitmekesisust ning seega ka diskrimineerimisevastast võitlust.

Sotsiaalelamutesse investeerimine pakub samuti lahendust elanikkonna vananemisele ja eakate inimeste sõltuvusele, noorte erivajadustele ning samuti marginaliseerunud kogukondade ja kodutute kaasamisele.

Majanduslikus plaanis aitab sotsiaalelamutesse investeerimine kaasa kriisist sügavalt mõjutatud ehitussektori ning ka renoveerimissektori elavdamisele, eelkõige seoses renoveerimise-soojustamisega ja taastuvate energiaallikatega, mis on suure tõhususega ja loovad keskkonnasäästlikke, kohalikke ja kohaliku paiknevusega töökohti.

Eluasemesektor on transpordisektori järel suuruselt teine sektor, millel on väga suur potentsiaal energia säästmiseks. Sotsiaalelamumajandus võib seega aidata kaasa strateegia „Euroopa 2020” kliimaeesmärkide saavutamisele ja vastata keskkonna hädaolukorrale, vähendades samal ajal majapidamiste elektriarveid ja energiasõltuvust.

Sotsiaalelamute piisav pakkumine aitab vähendada kinnisvaratsüklite ulatust ja kinnisvarabuume, mis muudavad majanduse ebastabiilseks. Sotsiaalelamumajandusse tehtavaid investeeringuid tuleb liidu makromajandusliku ja eelarve järelevalvesüsteemis paremini arvesse võtta.

Tuleb rõhutada struktuurifondide ja Euroopa Investeerimispanka laenude lisaväärtust sotsiaalelamumajandusega seotud investeeringute ergutamisel. Need vahendid võimaldavad eelkõige arendada täiend- ja kutseõpet keskkonnasäästlikes valdkondades, luua tuhandeid kohalikke, korralikke ja kohaliku paiknevusega töökohti. Neid rahalisi vahendeid tuleb järgmises mitmeaastas finantsraamistikus tagada piisavas koguses ning nende kasutamist ja samuti kasutamata jäänud vahendite ümbersuunamist sotsiaalelamumajandusse tuleks lihtsustada.

21.3.2013

REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS

tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile

sotsiaalelamute kohta Euroopa Liidus
(2012/2293(INI))

Arvamuse koostaja: Salvatore Caronna

ETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab Euroopa Parlamendi olulist rolli seoses sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu võitlemise ning sotsiaalelamute poliitika rahastamise tagamisega nii varasemate kui ka struktuurifonde käsitlevate uute eeskirjade raames eesmärgiga uurida täiendavalt innovaatilisi poliitikavaldkondi, et luua sünergilist toimet ja partnerlust riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil; rõhutab vajadust tagada sihtotstarbeline toetus ELi riikidele, kus tööpuudus ja vaesus tõusevad; julgustab seetõttu liikmesriike ja kõiki sidusrühmi asetama sotsiaalelamutesse tehtavad investeeringud olulisele kohale riiklikes reformikavades ja 2014.–2020. aasta programmiperioodi partnerluslepingute strateegilistes valdkondades;
2. palub komisjonil täpsustada sotsiaalelamu määratlus liikmesriikide vaheliste parimate tavade ja kogemuste vahetamise alusel ning võttes arvesse asjaolu, et sotsiaalelamuid luuakse ja hallatakse eri liikmesriikides, piirkondades ja kohalikes kogukondades erinevalt (sageli paindlikkuse tõttu prioriteetide kindlaksmääramisel);
3. väljendab heameelt komisjoni ettepanekute üle võtta vastu 2014. aasta järgset ühtekuuluvuspoliitikat käsitlevate õigusaktide pakett, milles on sätestatud arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majandust käsitlevate ELi 2020. aasta eesmärkide saavutamise, muu hulgas prioriteetsete investeeringute tegemise kaudu energiatõhususse, taastuenergiaallikate edendamise, kliimamuutustega võitlemise, linna- ja territoriaalse arengu integreeritud meetmete edendamise kaudu, näiteks kogukondlikult juhitud kohalik areng ja integreeritud territoriaalsed investeeringud, ning meetmete kaudu, millega toetatakse sotsiaalset ja solidaarsusel põhinevat majandust ja kõrvaldatakse sotsiaalne tõrjutus ja vaesus, samuti ebavõrdsus tervishoiu valdkonnas, andes kõrvale jäänud kogukondadele ja muudele haavatavatele ning ebasoodsas olukorras olevatele elanikkonnarühmadele, näiteks kodutud, naised, eakad ja puuetega isikud, juurdepääs

kvaliteetsele majutusele ja sotsiaalteenustele taskukohaste hindadega; märgib, et sotsiaalmajade ehitamise ja kohandamisega – kohaldades samal ajal meetmeid valglinnastumise piiramiseks – peaks kaasnema avaliku ja sotsiaalse taristu väljatöötamine, võttes vajaduse korral arvesse hoonete vastupidavust maavärinale;

4. innustab liikmesriike kaasama partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõttest lähtuvalt kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi ja kõiki partnereid ning neid esindavaid organisatsioone – võttes arvesse, et kodanikud pöörduvad eelkõige nende poole –, et määrata partnerluslepingute ja rakenduskavade raames ja võimaluse korral ühiselt ja koordineeritud viisil kindlaks prioriteedid ja meetodid, kuidas kasutada Euroopa Regionaalarengufondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Ühtekuuluvusfondi vahendeid ja maapiirkondades ning väikestes ja keskmise suurusega linnades sotsiaalelamutega seoses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) vahendeid; on seisukohal, et struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide vaheline parem sünergia võib edendada jätkusuutlikku arengut mahajäänud või maapiirkondades, vältides nende isoleeritust ja elanike lahkumist nendest piirkondadest, aidates seega ära hoida sotsiaalse kihistumise negatiivseid mõjusid ja soodustades heterogeensust, sotsiaalset ühetkuuluvust ja soolist võrdsust;
5. palub, et Euroopa Investeeringupank suurendaks investeeringuid sotsiaalelamute vallas, konsulteerides selleks tihedalt kohalike ja piirkondlike ametiasutustega;
6. märgib, et sotsiaalelamutesse investeerimine on oluline osa muude poliitikavaldkondade rakendamisest ning sellel on muu hulgas positiivne mõju kohalikule majandusele majanduskasvu ja tööhõive ning sotsiaalse kaasatuse edendamise ja vaesestumise vastase võitluse ning kohalike mikroettevõtete ja VKEde toetamise ja kutsealase liikuvuse seisukohast; tervislik eluase aitab lisaks kaasa isiklikule heaolule, kodanike tervisele ja kaitseb keskkonda üldiselt; rõhutab sellega seoses vajadust uurida ja määratlada parimaid tavasid, tugevdada kohalike ja piirkondlike asutuste suutlikkust ja hinnata nende edusamme parimate tavade rakendamisel;
7. on seisukohal, et sotsiaalelamutesse investeerimine võib olla asjakohane, konkreetne ja tõhus lahendus, kuidas parandada üldiselt Euroopa majanduse juhtimist ning sotsiaalset, majanduslikku ja piirkondlikku ühtekuuluvust, eelkõige võitluses kinnisvaramullide, näiteks kinnisvaraga spekulatsioonide suundumuste vastu, ja nende kahjuliku mõju vastu makromajanduslikule ja sotsiaalsele tasakaalule, eeskätt, kui käes on majandus- ja rahanduskriisi tagajärjed, tehakse eelarvepiiranguid ja ELi majanduskasv on väike;
8. märgib, et eluase on oluline sotsiaalne põhivara, mille tagamine on liikmesriikide, piirkondade ja kohalike ametiasutuste eesmärg; seetõttu peaksid nad suunama kõik vajalikud jõupingutused sellele, kuidas leida lahendusi taskukohaste ja energiatõhusate elamute rajamiseks, kaotada diskrimineerimine sotsiaalelamute eraldamisel ning lihtsustada sotsiaalelamute ruumide taotlemise ja eraldamise korda, võttes arvesse iga ebasoodsas olukorras oleva isiku eriolukorda;
9. võttes arvesse sotsiaalset ebavõrdsust Euroopas, eelkõige hiljuti liitunud riikides, peab äärmiselt oluliseks, et Euroopa Liit sekkuks ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade toetuseks, eelkõige eluaseme tagamise osas.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	19.3.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 37 -: 0 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Catherine Bearder, Jean-Jacob Bicep, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Nikos Chrysogelos, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Mojca Kleva Kekuš, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Jens Nilsson, Wojciech Michał Olejniczak, Younous Omarjee, Markus Pieper, Monika Smolková, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Justina Vitkauskaitė, Hermann Winkler, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Vasilica Viorica Dăncilă, Karima Delli, Cornelia Ernst, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Ivari Padar, Mirosław Piotrowski, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Patrice Tirolien, Derek Vaughan

3.4.2013

NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS

tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile

sotsiaalelamute kohta Euroopa Liidus
(2012/2293(INI))

Arvamuse koostaja: Mojca Kleva Kekuš

ETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et õigus eluasemele tuleks tegelikkuses kindlustada seeläbi, et kodanikele ja perekondadele tagatakse asjakohane eluase, mis vastab nende vajadustele ja kindlustab nende heaolu, privaatsuse ja elukvaliteedi, aidates seega saavutada sotsiaalset õiglust ja ühtekuuluvust ning võidelda sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse vastu;
- B. arvestades, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti¹ artiklis 11 tunnustatakse „igäühe õigust nii enda kui ka oma perekonna piisavale elatustasemele, sealhulgas piisavale toidule, riietusele ja eluasemele, ning elamistingimuste pidevale paranemisele. Osalisriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et tagada kõnealuse õiguse elluviimine, tunnistades selleks vabal nõusolekul põhineva rahvusvahelise koostöö suurt tähtsust.”;
- C. arvestades, et sotsiaalelamumajanduse poliitika on lahutamatu osa üldist majandushuvi pakkuvatest teenustest, mille eesmärk on aidata täita eluasemega seotud vajadusi, hõlbustada juurdepääsu kinnisvarale, edendada eluruumi kvaliteeti, parandada olemasolevat eluruumi ning kohandada elamispinna kulud vastavalt perekonna olukorra ja elanike vahenditele, jättes ruumi nendepoolseteks jõupingutusteks;
- D. arvestades, et sotsiaalelamut peaks iseloomustama hea kvaliteedi ja ostuhinna või üüri suhe, see peaks võimaldama energiasäästu ning asuma keskkonnas, kus on olemas haljasalad ja mis on sobiv eri põlvkondadele, võttes arvesse laste ja eakamate inimeste erivajadusi;

---

¹ Peaassamblee, resolutsioon 2200 A (XXI), 16.12.1966.

- E. arvestades, et kohustuslik kaitstav õigus eluasemele on iga isiku põhiõigus ning tingimus ühiskonnaelus osalemiseks, eraelu ja pereelu elamiseks ning võimaluseks hoolitseda enda eest, puhata, leida töökoht, omada pangaarvet või hääletada valimistel; arvestades, et eluase on seetõttu kõikide muude põhiõiguste tegeliku kasutamise seisukohast põhjapaneva tähtsusega;
- F. arvestades, et 2010. aastal elas 24,5 protsenti naistest vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus;
- G. arvestades, et madala sissetulekuga naistel on sageli tõsisemid raskusi eluasemega ning seetõttu on nende puhul ebatavalises ja ebatervislikus keskkonnas elamise oht suurem;
- H. arvestades, et sooline palgalõhe ja sellest tulenev sooline pensionilõhe mõjutavad oluliselt naiste ostujõudu ja majanduslikku stabiilsust ning on siiani üks peamisi põhjuseid, miks naised satuvad vanemas eas allapoole vaesuspiiri;
- I. arvestades, et rahandus- ja majanduskriis ning kokkuhoiupoliitika on veelgi süvendanud töötust ja halvendanud teatava osa naiste niigi ebakindlat tööhõivealast olukorda ning suurendanud naiste (eelkõige noorte ja üle 50aastaste) töötuse taset, kusjuures eriti kahjulikult on see mõjutanud eakamaid naisi tööturul jätkuva diskrimineerimise tõttu¹, suurendanud kättesaadavama hinnaga eluaseme vajajate arvu ja vähendanud võimalusi tagada eluase ebasoodsas olukorras naistele; arvestades, et madal sissetulek ja töötus muudavad naiste jaoks pangalaenude ja pangapoolse rahastamise saamise raskeks;
- J. arvestades, et majandusraskused on toonud kaasa kokkuhoiumeetmed, eelkõige avalikus sektoris, ning arvestades, et paljudes ELi liikmesriikides on avalik sektor üks selliseid sektoreid, kus töötab rohkem naisi, naiste palkasid on suuresti vähendatud ning seetõttu kuulub üha rohkem naisi kõige vaesematesse elanikkonnarühmadesse Euroopa Liidus;
- K. arvestades, et kriisi mõju kattub juba varem valitsenud olukorraga, kus naised on sageli stereotüüpide ja diskrimineerimise ohvrid nii eluaseme ostmisel kui ka üürimisel nende piiratud rahaliste vahendite tõttu ning seetõttu, et vallalisi naisi ja lastega perekondi, mille perekonnapeaks on täiskasvanud vallaline naine, peetakse sageli riskantsemateks üürnikeks või ebausaldusväärseteks selles osas, mis puudutab tagasimakseid või üürilepingu katkestamist perekonna mujale kolimise tõttu;
- L. arvestades, et sotsiaalelamu puudus mõjutab eriti üksikemasid, noori peresid, madalapalgalisi naisi, tööelu alustavaid noori, sisserännanud naisi, puudega inimesi, ülalpeetavate lastega lesknaisi, vähemusrühmadesse kuuluvaid naisi, koduvägivalla ohvriks olevaid naisi ning eakaid, eeskätt madalat pensioni saavaid eakaid naisi, sest neid mõjutab eriti kättesaadava hinnaga kohandatud sotsiaalelamu puudumine; arvestades, et kõnealune rühm on eriti haavatav kodutuse suhtes ning kolib sageli normidele mittevastavatesse eraturu elamuüksustesse, mis suurendab oluliselt terviseprobleemide tekkimise ohtu; arvestades, et kõnealune rühm otsib sageli alternatiivseid lahendusi, kolides perekonna, sõprade või tuttavate juurde, mis takistab kodutuse nõuetekohast analüüsimist ja kodutute läbipaistvat dokumenteerimist;

---

¹ Euroopa Parlamendi 13. septembri 2011. aasta resolutsiooni pensionieale lähenevate naiste olukorra kohta (P7_TA(2011)0360).

- M. arvestades, et levinud on arvamus, nagu puudutaks kodutus valdavalt mehi; arvestades, et teadusuuringud on siiski näidanud, et naiste hulgas näib tavaliseks kodutuse vormiks olevat nn varjatud kodutus; arvestades, et naiste strateegiad vältida tänavale sattumist perekonna või sõprade juures peatumisega ei ole mingil juhul asjakohased lahendused;
- N. arvestades, et majanduskriis ja eluaseme turu hinnad vähendavad naiste suutlikkust lahutada või kooselu lõpetada, mis piirab nende vabadust ja muudab nad soolise koduvägivalla suhtes haavatavamaks;
1. rõhutab, et liikmesriigid peaksid suurendama mõistliku hinnaga elamispindade valikut ja toetama naiste majanduslikku iseseisvumist, luues neile tingimused, mis soodustaksid töö- ja pereelu ühitamist, võttes arvesse nende tihedat päevakava ja arvukaid kohustusi; väljendab oma muret riigipõhiste soovitude pärast, mille eesmärk on piirata liikmesriikide sotsiaalelamusektorit, ning komisjoni piirava lähenemisviisi pärast konkurentsipoliitikas, mille kohaselt osutatakse sotsiaalelamu pakkumises seisnevaid üldist huvi pakkuvaid sotsiaalteenuseid üksnes sotsiaalselt ebasoodsas olukorras isikutele;
  2. rõhutab, et äärmiselt suur puudus on niisugustest asjakohastest eluasemetest, mis on kohandatud vanemate inimeste ja puudega isikute vajadustele, ning täpsemalt eluasemetest, mis võimaldavad neil elada võimalikult kaua iseseisvalt;
  3. rõhutab, kui oluline on eluaseme tervise- ja ohutusalase hindamise süsteem, millega antakse tervisest lähtuv hinnang eluasemega seotud riskidele;
  4. toonitab läbipaistva eluasemepoliitika vajadust, et anda otsustav panus soolisse võrdõiguslikkusesse;
  5. tuletab meelde, et 2009. aastal oli üksikemasid seitse korda rohkem kui üksikisasisid; on seepärast seisukohal, et haavatavas olukorras rühmad või üksikisikud, näiteks üksikvanemad, noored pered, suurpered, ametialast karjääri alustavad noored, sisserännanud naised, puudega inimesed ja eakad, ning üksikemad peaksid saama sotsiaalelamu eelisjärjekorras; märgib, et ajal, mil majanduskriis alguse sai, mõjutas see rohkem mehi kui naisi, kuid kriisi süvenedes suurendas see rohkem naiste kui meeste töötuse taset;
  6. rõhutab, et kuigi erinevatele abivajajatele sobiva sotsiaalelamu olemasolu on oluline ning kuna eluasemel on oluline osa laste vaesuse vastu võitlemisel perekondade vaesuse kaotamise ja vähekindlustatuse põlvkonnast põlvkonda kandumise ennetamise abil, on samavõrra tähtis sellise eluaseme kättesaadavus rendihinna kaudu, mistõttu tuleb mõistliku hinnana käsitleda turuhinnast madalamat rendihinda;
  7. kutsub liikmesriike tegema koostööd erasektoriga ja investeerima sotsiaalelamutesse sotsiaalse eraldatuse vältimiseks ning seeläbi pakkuma stabiilset ja turvalist keskkonda eelkõige sellistele kaitsetus olukorras üksikisikutele ja rühmadele nagu vähetasustatavat tööd tegevad naised, noored pered, suurpered, ühe vanemaga perekonnad, tööelu alustavad noored, sisserännanud naised, puudega inimesed, vähemusrühmadesse kuuluvad naised ning eakad, eriti väikest pensioni saavad eakad naised;
  8. kutsub liikmesriike võtma vastutuse selle eest, et kõigile oleks tagatud õigus eluasemele, tehes seda eelkõige järgmise abil: vähem jõukatele kodanikele suunatud

eluasemeprogrammide käivitamine, stiimulite pakkumine kontrollitavate kuludega eluasemete edendamiseks, üürile antavate sotsiaalelamute ehitamine, isehitusprogrammide edendamine ja rahastamine, ühistusektori toetamine, tulemusliku ja mittespekulatiivse krediidipoliitika käivitamine ning mittespekulatiivse üürituru reguleerimine;

9. rõhutab, et naiste kodutuse eri tahke tuleb käsitleda tervikliku lähenemisviisi alusel ning see peaks moodustama kõikide ELi poliitikaraamistike lahutamatu osa; nõuab, et komisjon ja liikmesriigid viiksid regulaarselt läbi soolise mõju hindamisi ning järelevalvet seoses kodutute naiste eriolukorra ja -vajadustega, edendaksid toetatud elamise keskkonna projekte, edendaksid kättesaadava hinnaga, kohandatud ja energiatõhusate eluasemete ehitamist ning lisaksid sotsiaalelamute kavadesse ka nendest sageli väljajäetud keskklassi pered, kuna majanduskriisi tõttu võivad nemadki kannatada materiaalse puuduse all nagu teised leibkonnad;
10. märgib kahetsusega, et koduvägivalla ohvrid jäävad sageli tõenäolisemalt edasi vägivaldsesse keskkonda siis, kui nad on väärkohtlejast majanduslikult sõltuvad ning neil ei ole seega võimalust otsida endale eraldi sobivat eluaset; nõuab seepärast, et EL edendaks sootundlikku poliitikat, programme ja rahastamist, mis parandaks mõistliku hinnaga turvalise eluaseme kättesaadavust koduvägivalla ohvrite jaoks, ning kutsub liikmesriike otsima mõistliku hinnaga lahendusi hädaabi korras pakutava ja ajutise eluaseme alternatiivsetele vormidele ning suurendama ohvritele mõeldud varjupaikade ja rehabilitatsioonikeskuste arvu, samuti muid sotsiaalteenuseid, nagu igakülgsed pereteenused (nt pereõiguse keskused);
11. kutsub liikmesriike viima seoses eluasemepoliitika ja kõigi eluasemeprogrammidega läbi sotsiaalse mõju analüüsi, mille puhul oleks rõhuasetus seatud soopõhisele ja leibkonnapõhisele analüüsile, võttes sissetuleku ja rahaliste vahendite puhul eeskätt arvesse soolist ebavõrdsust; rõhutab, et kõik statistilised andmed tuleb eristada soo ja leibkonnatüübi alusel ning et võimalused kaitsetus olukorras üksikisikute või rühmade, nagu naiste (pidades silmas nende mitmetahulist rolli üksikvanematena ning pereliikmete ja puudega inimeste hooldajatena), perekondade, noorte, puudega inimeste ja eakate toetamiseks eluasemepoliitika raames tuleb täpselt välja selgitada täiendavate uuringutega;
12. tunneb heameelt elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid käsitleva komisjoni direktiivi ettepanekul üle ning märgib, et paljud hüpoteeklaenudega perekonnad on langenud ebaõiglaselt sundmüügi ohvriks; nõuab erakorraliste meetme võtmist selleks, et tagada kõikjal Euroopas õigused eluasemele; kutsub liikmesriike tagama, et väljatõstmiste raskete sotsiaalsete tagajärgedega tegeldaks tulemuslikult;
13. märgib, et eluasemepoliitika ja -programmid tuleb välja töötada madala sissetulekuga ja eri sotsiaalse päritoluga naistega konsulteerides, et selgitada välja, milline poliitika vastab kõige paremini naiste vajadustele.

---

¹ COM(2011)142.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	20.3.2013
Lõpphääletuse tulemus	+ : 26 - : 0 0 : 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Norica Nicolai, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Antonia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Mojca Kleva Kekuš, Katarína Neveďalová, Angelika Werthmann

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	23.4.2013						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">24</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">16</td> </tr> </table>	+:	24	–:	3	0:	16
+:	24						
–:	3						
0:	16						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Cabrnich, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Karima Delli, Thomas Händel, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zanoni						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Georges Bach, Edite Estrela, Jelko Kacin, Jan Kozłowski, Svetoslav Hristov Malinov, Ria Oomen-Ruijten, Antigoni Papadopoulou, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Anna Hedh, Anna Záborská						